

זה כואב - פשוטו כמשמעו

תימורה חולה

לגתי ההולך בתלם. הוא אדם ישר, אינטליגנטי והומאני. היודע כי הוא נבחר עליידי מיפלגה, וכי המשך הקשר ריירה שלו תלוי בכך שיפעל בהתאם להשקפות המקובלות על אותה מיפלגה. ומכיוון שהוא אדם כן, הוא גם מאמין בעצמו באותה השקפה.

לכן מתנגד האדם מס' 1 במישרדהבריאות הרפורמה שכל אנשיהמוקציע במישרדהבריאות, וכל הרופאים והאחיות במערכתהבריאות הממשלתית, רואים בה את ההצעה היחידה: כינון שירותיבריאות ממומקני והקמת כל קופותהחולים.

(היו לי, בנושא זה, כמה חוויות מעניינות. לפני עשר שנים ניהלתי בכנסת מעין מלחמתגדילה למען מטרה זו. יריבי, שרהבריאות המפ"מי המנוח, ישראל ברזילי, העיר שנשארת על הייל האחרון במערכה זו. אחרי שתביר כל המיפלגות ערקו מן המאבק והשלימו עם המצב הקיים. בתירוץ זה או אחר, אחרי חילופי־הדברים הנוקבים בין השר וביני, עברתי על פני שורה של ראשי מישרדהבריאות. הם לחצו את ידי בחמימות, ועודדו אותי להמשיך בקרב. כולם התנגדו לגישת השר שלהם!)

שייכות שירותיבריאות לדיועה טוענים כי הלאמת מערכתהבריאות לא תהיה אלא שינוי אירגוני פורמלי, מבלי לגעת בשרשיה הבעייתית.

שירותיבריאות אחד, שיכלול מערכת מאוחדת של בתי־חולים, מוכרח להביא להקטנה ניכרת של הביורוקרטיה, לאיחוד תפקידים ומשימות, לאירגון יעיל ולשימוש נכון וחסכוני במשאבים המצומצמים.

השבוע ניבא מנכ"ל בנק ישראל כי יהיה בקרוב צורך לקצץ בכל התקציבים, וביכולתם תקציב מישרדהבריאות, כדי להילחם באינפלציה הדוהרת. מי שיוודע מה מתרחש בבתי־חולים נתקף זועזוע בשומעו דברים אלה. **תקציביבריאות רחוקים מאד מן המינימום הדרוש להצלת חייאדם, להקטנת הטיפול הניתן לנושאי המינימום בבתי־חולים, לאיש התקנים החיוניים ביותר. אם יצומצמו תקציבים אלה, מבלי שתבוצע הרפורמה היסודית שתעביר את הפסדן הבריורוקרטיים אל הרופאים והאחיות, צפוי אסון לאומי.**

פני ציפי הטלוויזיה הפופי השבוע מנתחלהב הצעיר, ד"ר דני גור, ואמר פסוק המבטא את האמת כולה במילים מועטות: אדם הנכנס לבית־חולים, כמו אדם הנכנס למיטרה, מאבד תוך שתי דקות את כבודו. **מי שאיננו מזלזל הרע, והוא טיפל לאחרונה באדם שהיה מאושפז בבית־חולים, יודע כי אין זו הפרדה. מערכתהבריאות מתמוטטת, וזו ביטוי הראשון לכך הוא המחסור באחיות מוסים מכות ומעשיות.**

ברגע זה מתיסרים מאות חולים במיטות בבתי־החולים בכאב־תופת, מפני שאין אחות פנוייה לטפל באם, להפוך אותם במיטה, לתת להם את התרופה הדרושה. חולים וחולות שוכבים במשך שעות ארוכות בתוך הפרטיות שלהם. נשללים הטיפולים היסודיים ביותר — מתן כר גומי לחולה זקן, למניעת פיצע־לחץ קטלניים; הגשת סיר; קריאה לרופא כאשר נשלפת מחט של עירוי מווריד — מפני שהאחיות המעטות עסוקות עד מעל לראש, ממורת, מרוגזות.

דרוש שינוי דראסטי בגישה לאחות, למשכורתה, לתנאיעבודתה, למעמדה החברתי. אולם שינוי זה אינו אפשרי ללא רפורמה דראסטית בכל מערכתהבריאות. שתאפשר חלוקה מחדש של המשאבים הכספיים.

רק אדם אחד יכול לבצע רפורמה זו — שרי הבריאות. אך אין כל סיכוי שיויקמור שמיטוב יתייצב בראש מאבק הרפורמה זו.

והי הטענה האמיתית, המהותית, נגדו, ההשמצות הקטניות והפגיעות האישיות אך מסיחות את הדעת מבעיית יסודית זו.

מערכתהבריאות זקוקה למהפכה, ויקטור שמיטוב דוגל, אומנם, במהפכה עולמית — אולם אין דוגל במהפכה האחת הדרושה בשטח המסור לטיפולו.

שיב: גם בזה אין שריהבריאות שונה מעמיתו. להיפך, כמוהו כמוהם.

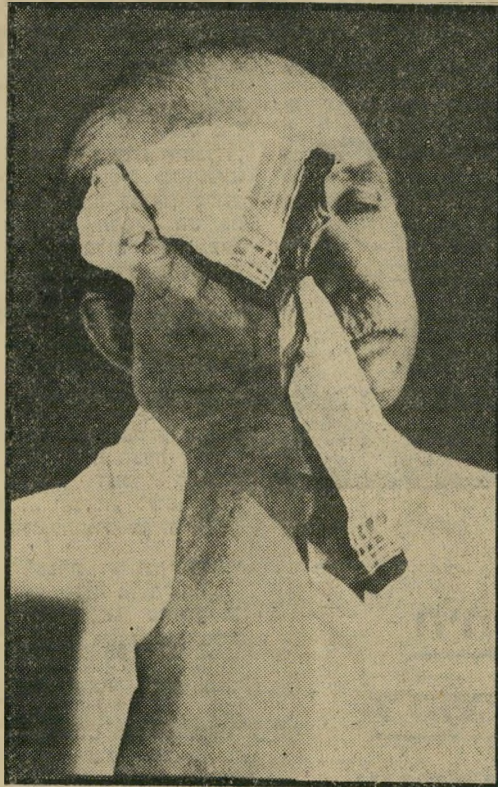
השר הישראלי המצוי הוא איש החושש מפני מהפכת. אין הוא רוצה בצרות. סימטתו היא, אל תעשו גלים. הוא רוצה בשקט. את הבעייתיות הוא מטאטא אל מתחת לשטיח של מישרדו. הוא דוחה את הכל, ומקוה שהשואה תבוא רק אחרי שיהיה יספיק לעבור למישרד אחר. זהו המצב באוצר, בתחבורה, בתיירות, בסעד, בשיירותים העירוניים, וגם בתחומים גורליים עוד יותר. **שריהבריאות אינו איש יותר מאחרים, ואין זה צודק להשמין אותו יותר מאשר את האחרים.**

אולם במערכת הבריאות המצב כואב במיוחד. **כואב פשוטו כמשמעו.**

לטעון כי מי שפוגע בקיומה ובעצמאותה של קופת החולים, פוגע במעמדה הפועלים. הסוציאליזם פועל למען מעמדה הפועלים. מי שדואג למעמדה הפועלים, הוא סוציאליסט. שמירת קופת־החולים היא עניין סוציאליסטי. מפ"ם היא סוציאליסטית (לציונות, לסוציאליזם, לאחווה־עמים).

המסקנה: מפ"ם לוחמת למען קיומה ועצימאותה של קופת־החולים.

וה, יפה והגינני. האומנם? הסוציאליזם — כך כתוב בספרים — שואף להעברת אמצעי־הייצור לידי החברה, על אחת כמה וכמה הוא שואף להשתלטת החברה על השירותים הציבוריים. **כאל"ף־כ"ף" הסוציאליסטי, זוהי האד"ף.** להעביר לידי החברה, פירושו — להעביר לידי המוסד

ויקטור שמיטוב: כולם מקללים

האחד, המייצג את החברה כולה: המדינה. בכל מקום בעולם, סוציאליזם פירושו הלאמה. סוציאליסט המתנגד להלאמת השירותים הציבוריים החיוניים משול לדתי הכופר בקיומם של אלוהים, או לצימחוני האוכל שלושה סטייקים ביום.

קשה לתאר רדישה סוציאליסטית יותר מי אשר התביעה להקמת שירותיבריאות ממומקני אחיד, שישרת את כל האזרחים ללא הבדל יגע וזאב, רת ועדה, מין וזני.

בנקודה זו אין הבדל בין סוציאליזם וליברליזם, קומור גיוס וקפיטליזם מתקדם, כאן הם נגשים.

רק בישראל, המצב הפוך: "סוציאליסט" הוא זה המתנגד להקמת שירותיבריאות ממלכתי, לכל, והשריף אף להמשך קיומם של גופים, "וולונטאריים", אנטי־ממלכתיים, בתחום הציבורי החיוני ביותר לשלום האזרחים הבריאות.

זהו, כמוכן, עיוות אבסורדי, פאראדוקס. הוא נובע מכך שקופת־החולים שייכת להסתדרות (ולא להתאחדות התעשיינים, למשל. אילו היתה שייכת לה, היתה מפ"ם עולה על הבאריקדות כדי להלאמה היד).

הסיסמה הסוציאליסטית הפכה, בשטח זה, אליבא דהגנה על אינטרסים מבוזרים של קבוצותיעסקנים, של מיפלגות ומנגנונים.

א ידו קם במפ"ם חדשן גדול, שהיה בכוחו לתדש הלכה, ייתכן שהיה מבצע את הרפורמה הדרושה. אבל ויקטור שמיטוב אינו איש כזה. הוא עסקן מפ"ם

ר יריהבריאות נתון במיטה חולה. שמו הטוב של ויקטור שמיטוב שרוי בסכנה. האחיות מאיימות עליו בשביתה. הרופאים מעליבים אותו בפומבי. הימין מסתער עליו. עסקן לאומני תובע ממנו שיתפטר. העיתונים משמיצים אותו. **מוד נל גואה זה עומד ויקטור שמיטוב נדהם ומשתאה. מה רוצים ממנו?**

כ האמת, מה רוצים ממנו? ויקטור שמיטוב יכול הטען, כצדק שרי אינו שר גרוע יותר מאשר עמותיו בממשלה. טוענים נגדו שהוא מקדיש זמן רב מדי לעיסוקים אחרים. שהוא מטפל בפרשת קדום. שהוא גואם על כל דבר מתחת לשמש. שהוא שריבריאות לשעות־הפנאי. **אז מה? זוהי שיתיהעבודה המקובלת של השר הישראלי המצוי.**

כל השרים הם מנהיגי מיפלגות. להיות מנהיג־מיפלגה — זהו עיסוק לכל שעות־היממה. Full Time Job. מי שמוניח את מיפלגתו אף לרגע יגלה לפתע כי צץ עסקן חדש המאיים על מעמדו.

כל שר עוסק בכל דבר. כנציג מיפלגתו בממשלה, הוא מוכרח להילחם בה על תפיסותיה, רדישותיה וענייניה. כאיש מפ"ם, חייב שריהבריאות להילחם בממשלה לסילוק ההתנחלות בקדום — כשם ששריהקצד חייב בהחרף בה את נפשו למען הישרדותה. שריהתיירות פועל למען הטלת גיוס־חובה על המוצר הערבי, ושרהתחבורה דואג לשינוי שיתיהבתיירות.

ככה זה. שריהבריאות נמצא כחברה טובה. כשר ישראל, צריך שמיטוב להקדיש הרבה מאמץ וזמן לטיפולו. דימוי איש" בעיני הציבור. במילים אחרות: לניהול יחסיציבור ולהשגת פירסום עצמי בכל האמצעים. כמו זמרפופ או ספרית־צמרת. במישטר הקיים בישראל, כישרונו של שר נמדד באופן בילעדי עלפי מיספר הדקות שהוא מצליח לגייס לעצמו בטלוויזיה, גור דל הכותרות שלו בעיתונות, ראיונות־השבוע ביומנו השבוע, וכיוצא באלה.

מכל הבחינות האלה, ויקטור שמיטוב הוא ככל השרים, לא יותר גרוע. וגם לא הרבה יותר טוב. הוא נמצא אי שם בין שריהתחבורה, השקוע נון־סטופ ביצירת פירסומת לעצמו, ובין שריהחקלאות, שעמיתו אומרים עליו ברחמי נוח שאינו מבין בדבר מילבד בחקלאות.

נהגייהמוניות מקללים את גר יעקובי. בעדי בתייהמזון מגרפים את משה קול. אנופיהמיוזר אים שופכים קיתונות של הימציה גפריתנית על שימועון פרס. דיבריהם שד מנהליהבנקים עז יהושע רבניובין אינם ראויים לדפוס ללא ערייה כה קפדנית.

ואילו הרופאים והאחיות מחרפים את ויקטור שמיטוב. ככה זה.

ר זכ הדברים המוטחים בפני שמיטוב אינם לעניין. לעיתים קרובות הם עושים לו עוול.

צרתו של ויקטור שמיטוב שונה לגמרי. וזוהי צרה אמיתית.

הוא איש מפ"ם. לכאורה, אין כל רע בכך. כמה מהחברים הכי טובים שלי הם אנשי מפ"ם.

רק בשטח אחד פוגעת המפ"מיות בתפקידו של שר: דווקא בשטח הבריאות.

בי מפ"ם היא מיפלגה אוטרה־שמרנית. בי תחום הבריאות היא מיפלגה ריאקציונית ממש. כאשר שריהבריאות הוא איש־מפ"ם, אין לו כרייה אלא לעמוד כמוכשול איתן בדרך להתי קרבות.

י ש כאן סתירה. שוויקטור שמיטוב לא המציא אותה. קודמו המפ"מי נהג בדיוק כמוהו. ואם יבוא במקומו מחר איש־מפ"ם אחר, ינהג אף הוא כך.

וזהו מהותה של הסתירה:

קופת־החולים של ההסתדרות קדמה למדינת־ישראל בדרך של. באותה תקופה היא מילאה תפקיד ממלכתי מובהק, והיתה סמל הקידמה.

כמו כל מוסד קיים, התכערו בה אינטרסים אדרייכות, מיפלגתיים ואישיים. קיום המוסד הפך חשוב יותר ממטרותיה. הכוחות השוטטים כו מוכנים להילחם עד טיפתיהדם האחרונה (שר החולים) למען המשך קיומו.

ההסתדרות היא אירגונו של מעמדה הפועלים. לכן שייכת קופת־החולים, לפחות פורמלית, למעמד זה. אפשר